

DN Mariagerfjord Årsberetning 2016

Indledning

DN's medlemstal toppede i 1987-88 med ca. 270.000 medlemmer. Det var mens David Rehling var direktør, Svend Bichel var præsident og danskerne i stort tal var medlemmer af foreninger. Mange husker sikkert stadig historien om de tre døde hummere.

Men herefter gik det for DN som for en række andre foreninger - medlemstallet faldt og faldt, og i 2014 var vi nede på 124.250 medlemmer - mere end en halvering.

Men de seneste år i vi igen begyndt at få flere medlemmer og pt. er vi ca. 127.000. Årsagerne til medlemsfremgangen kender vi ikke, og der er sikkert mange forskellige grunde, men måske kan vi takke den smalle venstregering for noget af det. Fremgangen var nemlig specielt stor kort efter dens tiltræden, hvor den varslede en række lovændringer bl.a. om adgangen til at bygge tæt på de danske kyster. Det fik mange danskere til at reagere og tilkendegive deres modstand. DN lavede underskriftindsamling og fik mere end 140.000 underskrifter, og rundt om i landet blev der arrangeret blåafbrænding, taler mm. på en kold vinterdag den 31.januar hvor flere tusind mennesker trodsede kulden og mødte op til dette.

Vi var også med her i afdelingen med blåafbrænding ved Mariager med ca. 100 fremmødte, fakler og en fin sang lavet til lejligheden.

Vi har også mærket medlemsfremgangen lokalt og pt. har vi 832 medlemmer i kommunen.

Med så mange nye medlemmer synes vi, at vi skulle gøre noget ekstraordinært, og derfor inviterede vi til et møde for de nye medlemmer for nogle uger siden, hvor vi ville præsentere afdelingsbestyrelsen og fortælle om vores lokale arbejde. Afslutningvis ville vi vise en ny film om Villestrup Å og det arbejde, der er gjort for at forbedre naturen ved den.

Desværre var der så få tilmeldte, at vi besluttede at aflyse mødet, men forhåbentlig er nogle af de nye mødt op i aften lige som vi håber på at se dem ved kommende arrangementer.

Ved et møde for nye medlemmer ville vi have udvalgt forholdsvis få emner, som vi ville fortælle om. I beretningen i aften har vi medtaget en del mere, men vi kan langt fra omtale alt. I løbet af det sidste år har vi modtaget lidt over 400 sager fra myndighederne, som vi skal forholde os til. De fleste handler om dispensationer i forhold til bygge- og beskyttelselinjer, men der er også en del sager om naturtyper og fredninger. Ud over sagsbehandling laver vi også forskellige arrangementer, og vi holder en del møder både i afdelingsbestyrelsen og i undergrupper under denne. Vi er også aktive i DN både regionalt og nationalt.

Det efterfølgende er derfor det udvalg af arbejdsopgaverne, som vi har fundet det vigtigst at omtale.

Vi hedder Danmarks Naturfredningsforening, men navnet er lidt misvisende, for vi arbejder med meget andet end fredninger. Men de er selvfølgelig vigtige, så derfor starter vi med dem:

Fredninger.

Kielstrup Sø Fredningen

Bakkelandet omkring Kielstrup Sø blev fredet i perioden 1961-1967. Vi har nu besluttet at foretage en revision af fredningen.

Grunden hertil er, at den oprindelige fredning, som bestod af 8 separate fredningskendelser, var temmelig uoverskuelig. Desuden var den efter vores opfattelse ikke tilstrækkelig til at beskytte og varetage områdets store landskabs- og naturværdier..

Med fredningsrevisionen bliver det hele samlet i én overskuelig fredningsbestemmelse.

Desuden vil vi nu – i modsætning til nuværende fredning - få sikret offentlighedens adgang til området både ad eksisterende vej-og stiforløb, men også ad nye stier.

Endelig er der i det nye fredningsforslag en tydelig angivelse af bestemmelserne for naturpleje, hvilket der heller ikke var i den oprindelige fredning.

Fredningsforslaget vil blive forelagt fredningsnævnet her i efteråret.

Kridtgraven ved Dania

Længe før kommunesammenlægningen i 2007 fremsatte den daværende DN-lokalkomite for Mariager et ønske om at frede kridtgraven ved Dania. Sagen har længe stået på venteliste i DN, som imidlertid prioriterede andre ønsker højere.

Men nu er sagen atter fundet frem. Inden et endeligt fredningsforslag fremsættes, skal området gennemgås nærmere med uddybende beskrivelse af botaniske og geologiske interesser, men det forventes, at der rejses en fredningssag i løbet af efteråret 2016.

Mariagerfjord Kommune er blevet spurgt, om de vil være medrejsere, men de siger formentlig nej. Den væsentligste lodsejer har netop meddelt, at man ikke ønsker at samarbejde med DN.

Fredningen begrundes med biologiske og geologiske værdier af unik national betydning, men også på grund af kulturhistorie og rekreative interesser.

Alstrup Krat/Hohøj.

Et formidlingsprojekt af det fredede område er i gang. DN har bidraget med 20.000 kr. til projektet, som omfatter en ny folder, nye informationstavler og en stimarkering i hele området. Det er også planen, at der skal ske en forbedring af informationsmaterialet i det røde hus ved Hohøj.

Foruden DN bidrager Mariagerfjord Kommune, Grønt Råd og andre til projektet.

Fredningstjek

Hvert år får et fredet område i hver af landets kommuner et fredningstjek, for at se om området lever op til fredningsformålet. I år, i Mariagerfjord, gik turen til Katbjerg Odde fredningen, på sydsiden af fjorden. DN's sekretariat sendte et detaljeret kort over fredningen, samt en fredningstjek vejledning. To grupper af i alt 7 lokale frivillige brugte deres GPS'er til præcis at registrere de steder hvor fredningen mangler pleje, skilte osv. Generelt så fredningen dog meget flot ud. På basis af resultaterne udarbejder DN's sekretariat en detaljeret rapport, som DN Mariagerfjord deler med kommunen. Det er hjælp til planlægning af fredningspleje programmet.

Klagesager ved Natur- og Miljøklagenævnet.

I nogle få tilfælde ud af de ca 400 årlige sager er vi så uenige i afgørelsen at vi vil anke sagen. Når det kommer dertil får vi som regel hjælp fra vores dygtige sekretariat i København med at udforme klagen til Natur & Miljøklagenævnet, som muligvis snart bliver omlagt/sammenlagt og igen skifter navn.

Tre af sådanne sager er blevet afgjort inden for det sidste år, og vi har vundet de to.

Den tabte sag drejede sig om, at en lodsejer havde spærret en vej ned til Mariager Fjord for offentligheden, men kommunen havde godtaget det, idet de henviste til at benytte offentlige stier i området i stedet. NMK stadfæstede afgørelsen, men vi er ret sikre på, at hverken kommune eller klagenævn har set de pågældende stier, som efter vores opfattelse ikke kan bruges, hvis man er handicappet eller på cykel. Det kunne den gamle adgangsvej. Vi er uenige i afgørelsen, men retten har talt og vi respekterer kendelsen.

Derimod vandt vi en sag om en tilladelse til at udvide et husdyrbrug med øget forurening af et følsomt nabo område til følge. Kommunen havde givet tilladelsen, men NMK gav os medhold og hjemviste sagen til fornyet behandling.

Den tredje sag var noget mere speget, og NMK var også næsten 1½ år om at afgøre den. Kommunen har lavet en lokalplan for en industrivirksomhed i landzone og erklæret, at der ikke skulle laves en miljøvurdering i den forbindelse, fordi virksomheden havde en gyldig miljøgodkendelse. Vores eksperter i København fastholdt imidlertid, at en ny lokalplan kræver en miljøvurdering, og det har NMK givet os medhold i, så lokalplanen er dømt ugyldig, og en ny plan vil kræve, at der udarbejdes en miljøvurdering.

Samarbejde med kommunen

Vi har et fint samarbejde med kommunen. De sidste år har vi afholdt et møde med naturforvaltningen, hvor vi ud over en konkret besigtigelse af noget natur, har brugt nogle timer på at diskutere emner af fælles interesse. Møderne har været konstruktive, og vi har aftalt at fortsætte også næste år.

Naturpleje.

Også i år laver vi et naturplejeprojekt sammen med kommunen. Det bliver igen ved Linddalene ved Hadsund, hvor vi også de to sidste år har ryddet en del uønsket opvækst af især små birketræer. Men der er stadig meget tilbage, som truer hedeområderne og vandhullerne. Når vi har ryddet, bliver der sat får til at græsse området, så det fortsat kan holdes ryddet. Arrangementet i år er planlagt til på fredag kl. 9, og de tilstedeværende er også velkomne til at deltage.

Østerskov Efterskole fra Hobro, som vi flere gange har haft et fint samarbejde med, stiller med en busfuld elever, som de tidligere år er gået meget energisk og effektivt til værks, og det tror vi på sker igen.

DN med i Naturråd

Mariagerfjord Kommune har oprettet et naturråd.

Baggrunden er, at Mariagerfjord Kommune står overfor en vigtig opgave: Naturen i de 8 internationale naturbeskyttelsesområder (såkaldte Natura2000-områder), som er beliggende i kommunen, skal sikres gennem naturpleje og naturgenopretning. Kommunen ønsker, at naturrådet skal rådgive kommunalbestyrelsen og understøtte en bred lokal forankring og frivillig gennemførelse af indsatser, der er nødvendige for at sikre naturen i de vigtige naturområder.

Miljø- og Fødevarerministeriet har udarbejdet Natura 2000-planer for områderne og kommunen har nu sendt handleplaner i høring.

I mange af naturområderne er der stort behov for en hensigtsmæssig drift og pleje for at sikre naturtypernes bevarelse. Naturrådet skal blandt andet rådgive om den tidsmæssige indsats i naturområderne.

I naturrådet sidder repræsentanter for tre lokale Landboforeninger, for Ferskvandsfiskeriforeningen og Lodsejerforeningen for Glenstrup Sø, for Danmarks Jægerforbund, Dansk Skovforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Botanisk Forening, DN Mariagerfjord samt som observatører to repræsentanter fra kommunens udvalg for teknik og miljø.

Faktisk er Mariagerfjord Kommune, så vidt vi er orienteret, den første kommune i Danmark, der har oprettet et naturråd. Det er vi i DN Mariagerfjord meget tilfredse med og vi håber på et godt samarbejde med rådets øvrige medlemmer. Vi har forskellige indfaldsvinkler til opgaven, men i praksis ofte sammenfaldende interesser i at sikre en hensigtsmæssig drift og pleje af vores rige natur i kommunen.

Stiprojekt

I 2007 begyndte vi med en registrering af stier ved hjælp af GPS leveret af Grønt Råd.

Formålet var at forbedre adgangen til naturen, at skabe forbindelse mellem forskellige stisystemer og at modvirke nedlæggelse af stier.

Der er siden registreret en lang række stier flere forskellige steder i kommunen, både kendte stier, men også nye.

Vores kongstanke var en sti rundt om Mariager Fjord og den er da også registreret på det meste af forløbet, men endnu ikke ført ud i livet.

Via Grønt Råd har vi informeret politikerne om stiprojektet og der har været stor lydhørhed.

Vores mål er en kommunal stiplan.

I 2014 blev der startet et kommunalt stiprojekt med et budget på ca. 2 mill. kr., finansieret dels af kommunen, dels af landdistriktsmidler. Vi var repræsenteret i følgegruppen. Det er nu resulteret i en flot folder, som anviser mange stiforløb og andre faciliteter, bl.a. kortborde og shelters.

Mange af de stier, vi har registreret, er dog ikke med og vi ser hen til, at projektet fortsætter, så der kommer en samlet registrering af alle stier i kommunen.

Affaldsindsamling:

12 børnehaver og dagplejegrupper, 13 skoler, 7 spejder tropper og 24 foreninger og grupper, var ude og samle skrald i naturen, søndag den 17. april og ugen op til. I alt deltog 1.697 børn og voksne i den årlige affaldsindsamling i Mariagerfjord. Det gjorde deltagelsen i 2016 til rekord. Der blev indsamlet mere end 5 tons affald - deriblandt over 3.500 dåser.

DN Mariagerfjord stod for indsamlingen, i samarbejde med kommunen, med støtte fra Grønt Råd. Det er glædeligt, at der år for år bliver flere der vil være med, og rigtig godt at mange børn og unge er med til at holde kommunens dejlige natur ren. En stor tak til alle, der deltog.

På landsbasis blev der indsamlet mere end 181 tons skrald, inklusive over 138.000 dåser. I alt var der mere end 183.000 deltagere til årets Affaldsindsamling. Heriblandt et rekordhøjt antal skolebørn - flere end 123.000.

Økologisk marked:

Igen i år deltog DN Mariagerfjord i det økologiske marked, som finder sted fredag og lørdag i skolernes efterårsferie i det røde pakhús i Hobro. Igen i år leverede vi en stor indsats, idet vores meget synlige stand under hele åbningstiden var bemandet med 3-4 frivillige. Stor tak til dem + de frivillige, som havde forberedt og opstillet det hele. Vi kom i kontakt med mange, hvor bl.a. en del børn (og forældre) benyttede muligheden for at svare på 2 quizzer og klappe de udstoppede vilde, danske dyr, og en del fik også nogle spændende, små historier i Naturluppen. Også giftfrie haver og Naturtjek kunne man blive klogere på.

Naturens dag

I år blev Naturens Dag fejret ved Bramslev Bakker. Det var på en solrig søndag den 11. september. Ca. 200 børn og voksne deltog i masser af sjove og spændende naturaktiviteter, lavet af i alt 15 frivillige.

84 deltog i den korte eller lange orienteringstur. 35 børn samlede selv en fugleredekasse med kyndig vejledning fra to DNER. Der blev også bagt næsten 100 naturpandekager til de sultne deltagere.

Mange hørte om hvordan de kunne få deres have registreret som Giftfri, og om andre enkelte tiltag for at gøre haven mere naturvenlig for vilde dyr og planter. Naturluppen havde bl.a. udstoppede dyr med, og fortalte mange sjove fakta om den nære natur.

Flere lærte at bruge appen Naturtjek, til at registrere sommerfugle, insekter, fugle og planter i naturen.

Naturtjek

Alle kan være med i Danmarkshistoriens første og største tjek af naturens tilstand. Bevæbnet med en smartphone i hånden, kan du nemt og hurtigt bidrage med viden, som forskere bruger til at kortlægge biodiversiteten (den biologiske mangfoldighed) i hele landet.

30 arter og 12 levesteder er udvalgt til registrering - de er alle let genkendelige. Der er billeder og beskrivelser af arterne på appen.

Den viden, som indsamles, bruges til at påvirke beslutningstagere og gøre noget konkret for at forbedre levestederne for dyr, planter, svampe og deres levesteder.

Naturluppen – din nære natur i børnehøjde

Hensigten med Naturluppen er at fortælle børn og deres voksne om naturen gennem sanser og oplevelser. Ønsket er at få vakt interessen for de forunderlige ting, der sker lige ude i haven, parken, grøftekanterne, læhegnet, skoven og på stranden.

Naturluppen møder gerne op til åbne arrangementer og tager en flok "pelsede, fjerede og benede venner" med... og alle har lov til at æde en muldvarp, føle musens skarpe tænder eller stikke hånden ned i musvittens bløde rede.

Naturluppen har i året der gik udviklet sig på mange fronter:

- DN Naturguide Mette Ósland Pedersen er blevet aktiv i Naturluppen. Det betyder at der nu er 3 aktive DN Naturguider i Naturluppen.
- Grønt Guld (Velux Fonden) bevilgede 60.910 kr. til forbedringer af Naturluppen – udstillingsudstyr, opbevaringsudstyr, feltudstyr og synlighedsmateriale.
- Naturluppen har fået sin egen facebookside - <https://www.facebook.com/naturluppen> og email - naturluppen@dn-mariagerfjord.dk

I Mariagerfjord har DN Naturguiderne og andre aktive været ude med Naturluppen til følgende arrangementer i løbet af 2016:

20. april	Astrup Friskole	Astrup, Arden
1. maj	SuperSpejd	Ørnedalsbugten, Hobro
13. juli	Open by Night	Mariager
13. aug.	Torvedag	Hobro
19. aug.	Waterfestival	Hadsund
11. sept	Naturens Dag	Bramslev Bakker
21. og 22. okt.	Økomarked	Hobro

Konceptet "Naturluppen" er blevet forklaret og fremvist på følgende arrangementer udenfor Mariagerfjord kommune – inspiration til andre interesserede.

23. jan	DN Introkursus	Ålborg
19. maj	DN Formidlingskursus	Væksthusene i Århus
3. sept	DN Samrådsmøde Nordjylland	Østerild.
7. sept	Årsmøde i Foreningen af Miljø-, plan-, og naturmedarbejdere i det offentlige.	Comwell i Rebild

Information og kommunikation

DN Mariagerfjord hjemmeside:

Senest d. 1. nov. 2016 bliver den "nye" hjemmeside slået op. Med dette medfølger også "ny" Nyhedsbrev og "ny" arrangement modul. Det nye system er Umbraco.

DN Mariagerfjord Facebook:

I skrivende stund er der 289 "likes" på Facebooksiden. Det er 92 flere end sidste år.

Facebook bliver brugt til at pege på emner der er ude i den offentlige debat, så vel som omtale af vore lokale arrangementer og "Ugens Naturoplevelse", mm.

Nyhedsbreve:

Der er udgivet 4 nyhedsbreve i løbet af året hvor der er skrevet om følgende emner:

Nyhedsbrev marts 2016

Der var masser af liv i vinterskoven - Kaj Nissen

Affaldsindsamlingen 2016 - hvordan kommer du med? - Alan Phipps

Møde med Mariagerfjord Kommune Naturafdeling - Kaj Edlund

Grønt Guld - Kaj Edlund

Nyhedsbrev maj 2016

Naturmødet i Hirtshals - Kaj Edlund

Tur i Bramslev Bakker for "gamle og nye" danskere - Mette Ósland Pedersen

Affaldsindsamlingen 2016, Rekord Deltagelse - Alan Phipps

Plukhugst - Ole Guldborg

Fredning af Kridtgraven - Kaj Edlund

Afholdte ture siden sidste nyhedsbrev - Mona Phipps

Nyhedsbrev sept. 2016

Kom med til Naturens Dag i Bramslev Bakker - Alan Phipps

Naturluppen fik Grønt Guld - Mona Phipps

DN Mariagerfjord med i Naturråd - Kaj Nissen

Nyhedsbrev okt. 2016

Årsmøde 2016 - mød foreningens præsident Ella Maria Bisschop-Larsen. - Kaj Edlund

DN Mariagerfjord til Økomarked i Hobro. - Mette Ósland Pedersen

Naturpleje i Linddale ved Hadsund. - Kaj Edlund.

En dejlig Naturens Dag ved Bramslev Bakker. - Alan Phipps.

Ture og Arrangementer:

Hovedparten af Naturluppens egne arrangementer er ikke med på listen herunder. De kan ses under afsnittet Naturluppen.

Dato   Arrangement

16-01-2016 Er der liv i vinterskoven

31-01-2016 Vi slår ring om de danske kyster i Mariager og Als Odde.

16-04-2016 Fugletur på Havnø

17-04-2016 Affaldsindsamling i Arden, Hadsund, Mariager og Hobro.

03-05-2016 Fugle og naturtur i Ajstrupfredningen

07-05-2016 Tur i Bramslev Bakker for "gamle og nye danskere"

24-05-2016 Tur til Rigkær, kildevæld og overdrev i Kastbjerg Ådal og Lambækdal

30-05-2016 Aftenfugletur til Fyrkat Engsø og Onsild Ådal

01-07-2016 Markvandring hos Økologisk Frontløber Anders Borgen

10-08-2016 Tur til Sem Hede - oldtidsagre og lyng i blomst

16-08-2016 På jagt efter edderkopper.

23-08-2016 De nye stier ved Kastbjerg Ådal.

11-09-2016 Naturens Dag i Bramslev Bakker

21-10-2016 DN Mariagerfjord til Økomarked i Hobro.

22-10-2016 DN Mariagerfjord til Økomarked i Hobro.

26-10-2016 Årsmøde i Arden Kulturhus

28-10-2016 Naturpleje i Linddale ved Hadsund

Afslutning

Dette var et udpluk af de væsentligste af de mange emner, som vi har beskæftiget os med det seneste år. Som det fremgår, er der mange ting at se til, og vi kunne sagtens bruge nogle flere aktive.

Man behøver ikke være medlem af afdelingsbestyrelsen for at gøre noget nyttigt for naturen eller miljøet. Man kan også melde sig til enkeltopgaver eller kun lokale opgaver, og hvis man er interesseret i det, er aftenen her netop en god lejlighed til at komme med i arbejdet, og man bestemmer selv hvor meget tid og energi, man vil lægge i det.

Med venlig hilsen

Kaj Edlund
Formand for DN Mariagerfjord